

Yttrande

Datum
2020-04-24
Handläggare
Jan Schmidtbauer Crona
Enheten för havsplanering

Dnr 1353-20
Direkt
010-698 64 09

Mottagare
Naturvårdsverket, Egon Enocksson

Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten om avgränsningssamråd för strategisk miljöbedömning för dansk havsplanering

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) översänder svar på underrättelsesamråd enligt Esbokonventionen för Danmarks avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning.

Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i tidigt skede och bidra till avgränsningen av Danmarks strategiska miljöbedömning. Vi har ett gott samarbete sedan flera år med den danska Sjöfartsstyrelsen bland annat inom projekten Baltic SCOPE och Pan Baltic Scope där Sverige har varit leadpartner.

Övergripande synpunkter

HaV ställer sig positivt till de fem elementen för dansk havsplanering: ekosystemansats, rumslighet, bästa tillgängliga kunskap, samexistens och samspel mellan land och hav. Den svenska statliga havsplaneringen har liknande utgångspunkter. När det gäller ekosystembaserad havsplanering saknar vi vissa delar från den gemensamma vägledning som Helcom-Vasab-gruppen för havsplanering tagit fram. Till exempel att försiktighetsprincipen ska vara vägledande, minimering av negativ miljöpåverkan ska eftersträvas, bred dialog och delaktighet ska möjliggöras och ett adaptivt förhållningssätt tillämpas. Vi är positiva till att Danmark ser bedömningen av kumulativa miljöeffekter som en betydelsefull del i ekosystembaserad havsplanering. Det är något vi på svensk sida försöker bedöma med vår analysmetod och kunskapsunderlag Symphony.

Att använda den bästa tillgängliga kunskapen är en viktig del inte minst som underlag för kumulativ effektbedömning.

Det finns ett resonemang i avgränsningsdokumentet (s. 12) om att havsplanen i sig inte kan medföra negativa miljöeffekter eftersom aktiviteter som ingår i den redan kan äga rum. Det finns en risk här att man jämför "havsplanering" med "ingen havsplanering" på generell nivå. Med en sådan utgångspunkt är det lätt att tänka att all planering bör ge ett bättre och mer samordnat resultat än ingen planering. Vi vill dock trycka på att det är den troliga utvecklingen utan plan (nollalternativet) som i konsekvensbedömningar ska jämföras med den bedömda utvecklingen som en specifik plan styr mot. I en sådan bedömning är det inte givet att havsplanen ger färre miljöeffekter eftersom det beror på planens innehåll.

Vi ser att processen för miljöbedömning följer nationell och internationell praxis.

Vi rekommenderar en bredare bedömning av ekonomiska och sociala effekter av havsplanen som komplement till miljöbedömningen. Det ger en mer övergripande bild av planens och olika alternativs för- och nackdelar ur ett hållbarhetsperspektiv. Som del i miljöbedömningen skulle det kunna kopplas till bedömning av påverkan på materiella goder.

Klimatförändringar bör tas med som en dimension utifrån tillgängligt kunskapsunderlag.

Detaljerade synpunkter på avgränsningen

Vi menar att det är tidigt att utesluta påverkan på ålgräsängar (*Zostera*) i avgränsningsskedet eftersom olika aktiviteter i en havsplan kan ha negativ påverkan på dem och omfattningen är osäker i detta skede.

För fladdermöss ser vi att brist på kunskapsunderlag om migrationsmönster i utsjön är en relevant fråga som påverkar möjligheten att bedöma effekter på dem.

Det samma gäller för marina kulturmiljöer. För båda dessa fall är det relevant att utifrån tillgänglig kunskap försöka bedöma eventuell risk för negativa effekter och behov av ytterligare utredningar i ett senare skede.

Rekreation utesluts med motiveringen att havsplanen inte kommer ange områden för rekreation. Samtidigt förväntas områden med generell användning bidra till rekreation vilket talar för att aspekten borde bedömas bland annat i relation till människors hälsa och till landskapsbilden.

Vi är osäkra på vad som menas med att inte Natura 2000-områden ska ingå i miljöbedömningen. Hänsyn till de naturvärden som representeras i Natura 2000-områden bör ingå i den mån havsplanen bedöms påverka dem, men själva Natura 2000-prövningen sker för verksamhetsprövningen på projektnivå.

Havsplanen antas inkludera utvecklingsområden för forskning och extraktion av olja och gas. Eftersom sådan användning kan ge upphov till betydande miljöeffekter så bör detta också ingå i den strategiska miljöbedömningen även om en mer detaljerad miljöbedömning görs i ett senare skede för prövning av verksamheten. Exempelvis bör miljörisker för tex oljeförorening kopplade till omfattningen av områden för olja och gas belysas.

Beslut om detta yttrande har fattats av biträdande avdelningschefen Per Olsson efter föredragning av utredaren Jan Schmidtbauer Crona. I ärendets handläggning har även avdelningschefen Mats Svensson, tillförordnade enhetschefen Eva Rosenhall samt utredaren Elin Celik deltagit.

Per Olsson

Jan Schmidtbauer Crona